

ЗАКОН И СВОБОДА

Богослужение на 29 август, неделя, сутрин

Водещ: п-р Ст. Алексиев

Проповед: п-р Д.Игнатов

Презентация: Илонка Вълчева

СЛАВОСЛОВИЕ

Призив: Притчи 16:1-9

Молитва

Песен : *О, мили Господи ела – ЕП 13 (ДП 10)*

Нашият Цар е издигнат високо – ЕП 20

Ответен прочит: 16 (Псалом 119:97 -108)

Песен: *Живата вода – ЕП306*

Представяне на потомка на Хенри Хаскел от п-р Куличев

ПРОЧИТ: Рим 7:1-12 /15-25а

Молитва с Отче наш. Да се молим за .....

Песен: *Носех много тежко бреме – ЕП242*

ПРОПОВЕД

Песен: *Ний сме свободни веч от Закона – ЕП220 (ДП116)*

Приемане на дарения. Молитва за даренията.

Съобщения: - Новият бюлетин

Песен: *Хляб разчупи – ЕП 606*

Подготовка и отслужване на Господнята трапеза

Втори куплет на ЕП 606

БЛАГОСЛОВЕНИЕ

ЗАКОН И СВОБОДА

П-р Данаил Игнатов

Скъпи приятели,

Днес имаме трудната задача да изкачим още един връх в Свещеното писание и да проверим собствената си способност да схващаме дълбочината на Божието откровение за духовните истини.

Седмата глава на Посланието до Римляните е конкретното предизвикателство пред нас. Тук ще трябва да изоставим всички нагласи за шаблонно разсъждение и очакването за лесни отговори на въпросите, които са поставени в нея. Освен това се налага да я разгледаме в нейната цялост, за да разберем добре какво Святият Дух иска да ни каже, чрез написаното от апостол Павел.

В известен смисъл този текст има пророчески характер и стил. Духовната енергия, която извира от него се движи в нещо като водовъртеж и трудно може да се подреди в едно спокойно и последователно изложение. Трудно можем да разберем понякога за кого говори апостолът. Дали говори за себе си, когато казва “окаян аз човек” или за хора, които не са спасени.

Нека да набележим трудните и пораждащи спорове моменти в тази част на Словото.

I. ТРУДНИ ВЪПРОСИ

1. ЗАКОНЪТ

Една основна ключова дума в седмата глава на посланието отново, както в няколко предишни глави, е думата “закон”. “Закон” или “заповед” се срещат във всеки от първите четиринадесет стиха на главата ¹ и още много пъти до нейния край. Ясно е, че той говори на вярващите в Рим най-вече за Мойсеевия закон, но има пред вид и това, че те са добре обучени в спазването на Римското право, в което също има морални норми.

Макар, че вече имахме възможност да разберем, в предишни текстове от Посланието към Римляните, каква е ролята на Закона, тук оценката която му дава апостолът може да ни изглежда доста противоречива. От една страна той му дава една твърде положителна оценка :

...Не бих познал греха, освен чрез Закона.. (7:7б)

...Законът е свят и заповедта – свята, праведна и добра (7:12) ;

...Законът е духовен, ...(7:14)

От друга страна виждаме неговата критично отношение :

Когато бяхме плътски, греховните страсти, действията в телесните ни части чрез закона за да принасяме плод за смъртта.(7:5-прев.мой)

И аз някога бях жив без закон, но когато дойде заповедта, грехът оживя, а аз умрях; намерих, че самата заповед, която беше дадена да докарва живот ми докарва смърт (7:9-10)

Човек може да остане с впечатление, че според апостола, Законът и законите са виновни за това, че грешим:

¹ Джон СТОТ, *Посланието към Римляните. Божията блага вест за света*. Поредица “Библията говори и днес”, София, Нов човек, 2005г, с.199

Понеже грехът се възползва от заповедта, произведе в мене всякакво пожелание, защото без закон грехът е мъртъв. (7:8)

Както се казва “Забраненият плод е най-сладък”. По-добре да няма закон. Да няма забрани.

Това ли иска да каже апостолът като заключение?

2. ВОЛЯТА

Възниква още един въпрос. Има ли разлика между волята на един вярващ и волята на един невярващ човек? В предишни наши изследвания на Посланието към Римляните бяхме стигнали до извода, че волята на вярващият човек е свободна, за разлика от волята на невярващият. Нека си припомним:

- *Сега, като се освободихте от греха и станяхте слуги на Бога...отивате към святост. (6:22)*

Но от това, което четем тук изглежда, че нито волята на невярващият нито волята на вярващият са свободни и независими. Дори вярващият изглежда с още по-обременена воля, защото знае, кое не трябва да прави и все пак го допуска :

...Не зная какво правя, понеже не върша това, което искам, а онова, което мразя, него върша. (7:15)

...желание за доброто имам, но не и сила да го върша.(7:18 б)

3. ОТГОВОРНОСТТА

И нещо още по странно. Апостолът, като че ли внушава едно чувство на безотговорност, което е абсолютно неприемливо спрямо всичко, което знаем от Словото. Той тук като че ли иска да каже, че вярващият може да греши и да не е отговорен за това, щом като няма воля и сила да се справи с греха? :

Но ако върши това, което не желая, то вече не го върша аз, а грехът, който живее у мен.(7:20)

Може би някои с право ще обвинят апостолът в дуализъм, еретично течение с много разклонения, което е била под влиянието на гръцката елинистична философия. Някои от неговите последователи проповядвали, че тъй като духът е абсолютно несъвместим с тялото, той е просто временно приклеен в тялото като в клетка.Но не е отговорен за това, което върши тялото. В такъв случай, те казвали, че каквото и да правим в тялото, то няма да се отрази на бъдещата съдба на духа. Това учение се е отразило твърде пагубно в историята на църквата, защото компрометиращо учението за възкресението на цялостния човек – като тяло и дух. Днес има все още твърде много християни, които без да знаят са последователи на тази ерес защото не разбират учението за възкресението.

Възможно ли е било апостол Павел, който изумил гърците в Атина с учението за възкресението, както Христос е възкръснал , да не е съзнавал, че това, което говори сега, може да насочи слушателите към ерес?

Или ако не е било така, не ни ли води апостолът днес към едно опасно раздвоение в мисленето, към една опасна “духовна шизофрения”? Като че ли ми е позволено да мисля, че щом аз съм вярващ дори и да греша , не съм виновен, не съм отговорен, защото не моето духовно Аз греши, а само моето грешно тялото, което имам. (стихове 20, 23, 25б)

Как да отговорим на всички тези доста смущаващи въпроси?

По принцип най-авторитетният отговор, както и в други случаи можем да открием ако четем и познаваме Словото в неговата цялост.

II. СЛОВОТО СЪДЪРЖА ОТГОВОРА НА ТРУДНИТЕ ВЪПРОСИ

1. Относно въпроса за значението на закона, в началото на 7 глава, апостол Павел дава като пример положението на жената и на мъжа, когато са свързани в законен брак. Докато и двамата са живи, те са задължени да бъдат верни един на друг и да не се напускат. Но ако единият от двамата почине, нещата се променят. „Смъртта променя задълженията не само на покойника (това е очевидно), но и на живите, които са имали договорни отношения с мъртвия”²:

Защото омъжена жена е вързана чрез закона за мъжа, докато той е жив...(7:2а)

„Апостолът казва, че положението на жената като съпруга е било отменено напълно. Тя вече не е съпруга”³. Може да се каже, в библейски смисъл, че относно брачните си задължения към покойника, тя е морално мъртва, щом като съпругът ѝ е физически мъртъв.

С този пример той прави паралел с нашето умиране спрямо закона:

Вие умряхте спрямо закона чрез Христовото тяло...(7:4)

Подобно нещо той казва в 6-та глава :

„Ние, които сме умрели спрямо греха, ..., се кръстихме да участваме в Исус Христос” (6:2-3)

„Следователно смисълът на „да умреш спрямо греха” и „да умреш спрямо Закона” е един и същ. И двата израза означават, че чрез участието ни в Христовата смърт, проклятието, или присъдата на Закона за греха, са били снети от нас...Смъртта спрямо Закона...задължително е и смърт спрямо присъдата на Закона.”⁴

Така, че апостол Павел не отрича сериозното отношение, което дължим към Закона. Но показва, че със смъртта на Христос и нашето обвързване с Него чрез вяра, ние се обвързваме с един много по-превъзходен закон, който произтича от предвечната Любов на Бога – този на Христовата благодат. А заедно с това избягваме справедливите наказания за нашите грехове. В това отношение вместо наказание, ние сме оневинени и освободени.

Освободени сме от присъдата на Закона.

Свободни сме да участваме във Възкресението от мъртвите с Христос.
Свободни сме да общуваме с Бога като осиновени Негови деца.

Нашата личност добива своята реализация в свободата да произвеждаме „плод на Бога”, плод на Духа.

Тези дни (20-24 август) присъствах на конференция на Сдружението на европейските евангелски богослови, която се състоя близо до източен Берлин. Основна тема на конференцията беше Евангелското богословско тълкуване в средата на европейската култура. Това малко дълго заглавие поставя въпроса как ние като евангелисти тълкуваме Библията. Дали тя е за нас само някаква

² Пак там, с.203

³ Пак там, Стот цитира Леон Морис : Morris L. Lectures on Romans. In Luther's Works; vol 25, ET, Concordia, 1972

⁴ Пак там, с.204, с цитат в последното изречение от Cranfield, C.B.E, A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Romans, 1975

историческа литература, дело на хора, които говорят за Бога и ако искаме се съгласяваме с тях. Или тя е Откровение на Бога, който говори на хората и няма как да не приемем това откровение като Божий закон. Закон, който казва, че Бог изисква от всеки човек да се обърне към Него с вяра и покаяние спрямо Неговата милост и любов. Закон, който се изпълнява единствено чрез вяра в изкупителната жертва на Исус Христос. Закон, който ни дава неподражаем път на познание на Истината, път за развитие и усъвършенстване на личността, сега и във вечния живот.

На едно от семинарните занимания, които проведохме разгледахме състоянието на европейското семейство и в частност- християнските семейства. Беше даден пример (бих казал- за кой ли път?) за едно разбито и разтроено християнско семейство, на мъж и жена, които са били дълги години много предани и ангажирани в божие дело. Търсехме отговор защо това се случва? Как е възможно? Защото това за съжаление не е изолиран случай в нашите евангелски среди.

Водецията на семинара предложи да мислим върху проблема за идентичността в семействата. Налагаше се извода, че тези двама са намирали своята реализация като личности в църквата, но не и в семейството. Не са намирали и не са търсели път да развият своята идентичност в отношенията със своя съпруг - съпруга. Накратко казано не са намерили своята свобода във връзката си с другия. Въпросът за това - какво е идентичност е многостранен. Но той включва задължително една потребност – да откриеш своята свобода в едно общество или у един човек. А свободата в брачната връзка засяга пряко най-интимната сфера на човешката душа – и съответно интимните отношения. Да откриеш своята свобода у мъжа или жената с когото живееш е задължително условие за истинско единство в семейството. И това може да не е винаги ясно за двамата в началото, но те трябва да работят за него в годините на съвместния живот. (Това не значи, че всеки трябва да прави каквото си иска.) Всеки трябва да привлече и обвърже другия със свободата, която му разкрива в себе си.

Има много семейства на невярващи или вярващи, които се крепят само на задължения, само на отговорност за децата или пред обществото, но не на истинска интимна свобода.

А Бог не желае това. Не желае това да се случва в семействата.

Още по-малко Той допуска нашите отношения с Него да се изграждат само на принципа на някакви задължения. Ние имаме отношение с един жив Бог а не с някакъв Всемирен морален принцип, с някакъв Световен морален закон. Нашият Бог иска да открием в Него Своята съвършенна свобода. И Той иска да проправи в мен и в теб духовно пространство за свободно движение на Неговия Свят Дух. В това се състои нашето спасение и път на осветение.

2. Как стои въпросът за ВОЛЯТА? Има ли разлика между волята на един вярващ и един невярващ човек? Освен това, когато употребяваме думата воля, трябва да разграничаваме в нея, трябва да правим разлика, между воля и искане, воля и желание, воля и стремеж.

Дори в триединното пребъждане на Единия Бог в Отец, Син и Свети Дух можем да открием, че трите лица се характеризират със неопикуемото си желание, или воление един към друг, което се съчетава съвършено в една

единствена Божия воля. Разлика между желание и воля има, но у Бога те са в свършено единство.

Ето към такъв свършен образец на отношение между желание и воля се стреми апостол Павел. Ето към такъв свършен образец на святост се стреми самият той. Не може да го намери дори и у вярващите новородени хора. Не може да го намери дори у себе си като Христов апостол, нито у кой да е човек. И това предизвиква проблем. Опитът показва, че колкото повече един вярващ човек напредва в пътя на освещението, толкова по-чувствителен става към грехове, които допуска, които за други може би не са грехове, или са „малки“ грехове. Толкова по-драматична става този конфликт между това, което „вече сме“ и това, което „все още не сме“, дори и да сме вярващи. Имаме желание да сме святи, както Господ е свят – защото такава е Неговата заповед. Но все още не можем, нямаме пълна сила за това.

На същия семинар за който споменах, проф. Анри Блоше изказа своето наблюдение, че понякога в християнски семейства, при едни и същи поводи, конфликтите добиват по драматичен характер, именно защото и двамата познават изискванията, на които трябва да отговарят пред Бога, и най-вече изискванията на които трябва да отговаря другарят им.

Трябва ли това да ни обезсърчава?

Трябва ли да позволим да се мисли, че между волята на един невярващ и волята на един вярващ няма разлика? И че нищо ново не се е случило с нас. Че нашето новорождение е една фиктивна претенция.

Има разлика! И тя се състои именно в това, че когато съгрешава, новороденият човек преживява това болезнено. Духът който е в него, възбужда неговата съвест и неговата воля да се поправи. Да потърси отново своя мир с Бога и с ближния си. Той съзнава, че е направил нещо, което не иска:

Понеже не върша това, което искам... (7:15)

Да, ние вярващите нерядко се сблъскваме с онзи „стария“ човек, стария Адам, който все още дреме у нас и за който говори на други места апостолът, някак си по-меко. Тук той представя този конфликт в най-драматичната му и абсурдна форма.

Но ние желаем, и нашият стремеж е нашата воля да бъде едно с Божията воля. Нека изпитаме себе си дали това е така. Не винаги имаме сили да се справим със някои свои греховни наклонности. Но знаем у Кого е силата и щом желаем, знаем, че имаме достъп до благодатта и силата на Възкръсналия.

И Той ни дава сила и Той ни лекува от нашето безсилие.

3. В такъв случай, в тази светлина можем да намерим решение и на въпроса с ОТГОВОРНОСТТА.

Като познаваме цялата линия на мисълта на Апостол Павел може със сигурност да кажем, че той по никакъв начин не може да бъде обвинен в дуализъм. И че е апостол на Възкресението по образца на Христос, което ще ни възстанови единството на тяло и дух. Няма никакъв намек в тези последни стихове на 7 глава за оневиняване „по природа“. Няма никакъв начин той и ние да се съгласим с извинението „Човешко е да се греши“.

Да, това е реалността – ние грешим. Апостол Павел установява раздвоението, не като извинение, а като горчива реалност, за която ние НОСИМ ОТГОВОРНОСТ. Именно защото носим отговорност за несъответствието между желанието за добро и липсата на сила да го вършим, той възкликва

вместо нас, и с нас: „Окаян аз човек! Кой ще ме избави от това тялото на смъртта?!“ Този възглас важи и за невярващите, но най-вече - за вярващите.

Всички тези наглед изречения, които може да се схванат като израз на безотговорност, са написани за да ни послужат като наше огледало. Написани са за да изострят нашата съвест и желание да потърсим изход от недопустимото и опасно раздвоение между „вътрешното естество“ и греховните наклонности, между „закона на ума“ и копнежа на плътта.

Същевременно той подготвя в последните стихове на 7 глава духът ни да възобнови надеждата си.

Относно оправданието на вярващите, апостолът не поставя никакво съмнение, независимо от етапа на тяхното осветение, независимо от победите и пораженията, които са имали в техния живот. Оправданите чрез вяра са праведни.

Но пътят на осветението е дълъг и понякога преминава през изненадващи за вярващия битки, в които не винаги той е победител.

Много млади във вярата хора, смятат че плътският човек у тях е съвършено мъртъв. И са склонни да критикуват и да се разочароват от по-възрастните поколения вярващи, които като че ли са загубили своя плам и своя дух. По късно когато се сблъскат с реалностите на пътя на осветението стават все по-смирени. Опитът показва, че мнозина вярващи се сблъскват с проблеми на своята съвест, понякога по-тежки от момента в който са осъзнали своето тежко положение на непростени грешници.

„Окаян аз човек!“ Това е възглас, който трябва да ни предпази от погрешен триумфализъм и от припряно съдене на нашите събрата и сестри във вярата. Трябва да насочи внимание ни по-скоро към нашата собствена отговорност в пътя на осветението и зрялото християнство

Същевременно, апостолът не ни оставя в песимистично и пораженческо настроение. Защото ОТГОВОР ИМА.

ПОБЕДА ИМА. Апостол Павел я изрича:

„Благодаря на Бога! Има има избавление, чрез Исус Христос нашият Господ. (7:25)

С този победен отговор ние ще подновим своите заветни отношения с Господа в днешния Господен и в споделянето на Господната трапеза.

Този победен отговор ни възвръща желанието да се доверим на Божията благодат. Божията благодат действа в нас на основата на познанието на закона— да разпознаем себе си като грешници и да пожелаем свободата от греха. Но Божията благодат надхлърля далеч тази задача. Тя ни дава свободата да разпознаваме себе си като осиновени заради Христос, изкупени, оправдани и спасени за вечен живот Божии чада.

Амин